

IN DE MEDISCHE STAF VAN EEN GGZ-INSTELLING MOETEN ALLE DISCIPLINES VERTEGENWOORDIGD ZIJN

Psychiaters delen het roer met andere zorgprofessionals

Instellingen in de geestelijke gezondheidszorg zijn verplicht een medische staf in te stellen. Het is slim om niet alleen artsen, maar alle relevante zorgdisciplines daarin te vertegenwoordigen. In Groningen hebben ze dat idee doorontwikkeld.

In algemene ziekenhuizen zijn de medisch specialisten georganiseerd in een medische staf. Zowel vrijgevestigde specialisten als medisch specialisten in dienstverband kunnen zo invloed uitoefenen. In de geestelijke gezondheidszorg, waar vrijwel iedereen in dienstverband is, is sinds 2019 in de cao opgenomen dat elke ggz-instelling inspraak voor medisch specialisten moet gaan organiseren.¹ Via formele of informele vakgroepen, beraden en medische staven krijgt dit langzaam vorm. Wij vinden het vanzelfsprekend dat iets dergelijks opgenomen is in de cao.² Inspraak ligt in het verlengde van het primaire proces.

Multidisciplinair

Louter het inrichten van een medische staf doet echter geen recht aan de aard van de geestelijke gezondheidszorg. Behandelingen zijn veelal multidisciplinair, zeker in de specialistische ggz met complexe en langdurige hulpvragen. Professionals uit medische, psychologische, verpleegkundige en (ortho)pedagogische opleidingen hebben allen hun inbreng in de zorg. Het samenwerken tussen al die zorgprofessionals is de afgelopen jaren steeds belangrijker geworden. Ook in wijk- of FACT-teams met zorgprofessionals die niet-academisch zijn opgeleid wordt al jaren samengewerkt.³ Dezelfde taken kunnen door meerdere disciplines worden uitgevoerd. Behalve de psychiater of de klinisch geriatrater kunnen ook de klinisch psycholoog, de gezondheidszorgpsycholoog en de verpleegkundig specialist regiebehandelaar zijn. Om recht te doen aan dit multidisciplinaire karakter zal de georganiseerde vorm van inspraak van de medisch specialisten uitgestrekt moeten worden naar de andere zorgverlenende beroepsgroepen. Alleen psychiaters invloed geven en andere beroepsgroepen niet leidt tot polarisatie en verschraving, en vervreemdt de psychiaters van hun directe collega's.

Onze positie wordt
niet ondermijnd,
we verliezen geen
macht of status

Geen toekomst

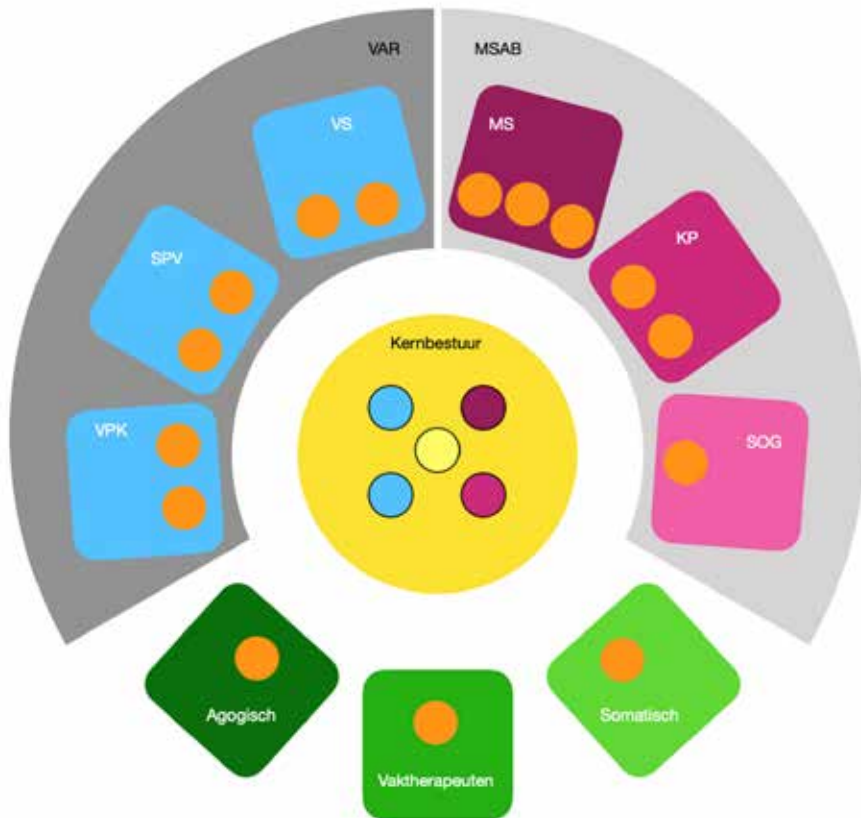
Ook in de algemene ziekenhuizen is er geen toekomst voor alleen een medische staf. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) pleit voor het versterken van de positie van de verpleegkundige adviesraden (VAR) en voor verbetering van de samenwerking met de medische staf.⁴ Een IGJ-notitie meldt: 'De inspectie verwacht dat deze gremia met elkaar in gesprek zijn over belangrijke onderwerpen in de patiëntenzorg en daarmee ook voorbeeldgedrag vertonen voor hoe artsen en verpleegkundigen op de werkvloer met elkaar omgaan.' In de provincie Groningen is het Martini Ziekenhuis al zover: verpleegkundigen maken sinds een jaar deel uit van de bestuursraad, die verder bestaat uit de raad van bestuur en de medische staf.⁵

Ook in de ggz moeten alle zorgdisciplines bij de professionele vertegenwoordiging worden betrokken. Binnen Lentis hebben we dit radicaal doorgedacht. We hebben een vorm gevonden waarbij alle zorgprofessionals vertegenwoordigd zijn in een professionele staf. De basis voor het ontwerp is de beroepentabel van de NZa.⁶ Deze onderscheidt medische, psychologische, verpleegkundige, somatische, agogische en vaktherapeutische beroepen. Binnen de professionele staf rekenen we de verpleegkundigen, klinisch psychologen en psychiaters tot de kerndisciplines. Zij zijn van vitaal belang voor het instandhouden van de organisatie en de continuïteit van zorg. Dit doet geen afbreuk aan de expertise van de overige disciplines.

De pizza

Het organogram, in de wandelgangen pizza genoemd, verduidelijkt het resultaat van wat begon als een gedachteoefening. De pizza laat zien dat er voor alle beroepsgroepen een plaats aan tafel is (zie *figuur blz. 26*). Er blijven afzonderlijke vakgroepen bestaan en deze vormen samen de professionele staf. Het bestuur bestaat uit vijftien gekozen vertegenwoordigers van deze vakgroepen. Het kernbestuur bestaat uit vijf personen, afkomstig uit de verpleegkundige adviesraad (VAR) en van de medisch specialisten en aanverwante

DE PROFESSIONELE STAF: VOOR ALLE BEROEPSGROEPEN EEN PLAATS AAN TAFEL

VAR: verpleegkundige adviesraad
VS: verpleegkundig specialisten
SPV: sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen
VPK: verpleegkundigen

MSAB: medisch specialisten en aanverwante beroepsgroepen
MS: medische staf
KP: klinisch psychologen
SOG: specialisten ouderengeneeskunde

beroepsgroepen (MSAB) met een voorzitter die alternerend afkomstig is uit beide gremia. Het kernbestuur – en met name de voorzitter – vertegenwoordigt alle professionals en dus niet alleen de eigen vakgroep.

Op dit moment zijn we de praktijk aan het inregelen. Het kernbestuur wordt het vaste aanspreekpunt van de directie of raad van bestuur. De voorzitter van het kernbestuur maakt deel uit van het directieteam, bestaande uit directie en raad van bestuur. Het kernbestuur zorgt ervoor met alle bestuursleden voldoende contact te onderhouden.

We denken hiermee recht te doen aan het multidisciplinaire karakter van de ggz. Zoals we op de werkvloer met elkaar omgaan, zo organiseren we ook onze medezeggenschap en zeggenschap. Als psychiaters zijn we niet bang om het onderspit te

delven. Onze positie wordt niet ondermijnd, we verliezen geen macht of status. Het is werk en geen wedstrijd. Hoewel het soms lijkt dat we beter zijn in het uitvergroten van onderlinge verschillen, is er uiteindelijk veel meer wat ons verenigt. In deze dagelijkse samenwerking namelijk behandelen we onze patiënten beter. Vertrouwen en wederzijds respect voor elkaars competenties zijn hiervoor tenslotte de basis.

Hobbels

Vanzelfsprekend moeten er nog heel wat hobbels worden genomen. We moeten ons ontwikkelen als het gaat om kennis van beleidszaken op bestuurlijk niveau. We moeten leren positie innemen en leren omgaan met directie en raad van bestuur. We moeten onderling leren samenwerken en hiërarchische gevoeligheden geen rol laten spelen. Hoewel de pizza in principe iedereen omvat, zal het tijd vragen voordat alle medewerkers het ook zo voelen. Het moet zich in de praktijk gaan bewijzen.

De Sociaal-Economische Raad stelt dat de relatie tussen de patiënt en de zorgprofessional essentieel is voor kwalitatief goede zorg. Er moet vertrouwen zijn in de zorgverleners, ruimte voor professionele autonomie, tijd voor collega's en voor de patiënt en waardering voor het werk.⁷ Daar zijn we het helemaal mee eens. We hopen dat ons voorbeeld tot inspiratie kan dienen voor collega's in andere ggz-instellingen. De psychiatrie wordt complexer en het appel van de maatschappij groter. Als we ons als psychiaters gaan isoleren, zullen we het niet redden. Al helemaal niet in een werkelijkheid waar honderden vacatures voor psychiaters en klinisch psychologen niet ingevuld kunnen worden.⁸ We moeten onze collega's de hand reiken. ■

contact

professionelestaf@lentis.nl
 cc: redactie@medischcontact.nl

web

De voetnoten en meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.